

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Zvláštní a pomocná škola, Beroun 2, ul. K. Čapka 1457

ul. K. Čapka 1457, 266 01 Beroun

Identifikátor školy: 600 021 491

Termín konání komplexní inspekce: 5. - 9. březen 2001

Čj.	031 81/01-4041
Signatura	kb2nu238

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zvláštní a pomocná škola, Beroun 2, ul. K. Čapka 1457 byla zřízena Školským úřadem Beroun ke dni 1. září 2000 na základě § 6 odst. 1 písm. a) zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, jako samostatný právní subjekt s formou hospodaření příspěvkové organizace. Činnost školy je vymezena vyhláškou MŠMT ČR č. 127/1997 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách a statutem školy. Zahrnuje zvláštní a pomocnou školu a školní družinu. V letošním školním roce jsou 144 žáci vzdělávání ve třech třídách pomocné a čtrnácti třídách zvláštní školy podle *Vzdělávacího programu zvláštní školy čj. 22 980/97-22 a Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy čj. 24 035/97-22*. Současná skladba žáků podle druhu postižení z 56 % neodpovídá typu školy.

Majetek je vymezen v příloze zřizovací listiny a smlouvou o převodu práv k hospodaření. Kulaté i podlouhlé razítko školy se neshodovalo se zřizovací listinou. Do souladu se zřizovací listinou bylo kulaté razítko dáno až v průběhu inspekce. Zřizovací listina je shodná s *rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 26 22/2000-21 ze dne 28. srpna 2000*. Celkový počet vykazovaných žáků ve zvláštní a pomocné škole a školní družině nepřesahuje kapacitu uvedenou v rozhodnutí o zařazení do sítě.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk, řečová výchova

Týdenní hodinová dotace odpovídala učebnímu plánu ve všech ročnících. Dělení českého jazyka na část mluvnickou, slohovou a literární bylo v intencích doporučení vzdělávacího programu. Úroveň tematických plánů jednotlivých vyučujících byla rozdílná, celkově však byla spíše velmi dobrá. Kontinuitu výuky zajišťovala metodická sdružení. Příprava na jednotlivé hodiny se lišila především v připravených a využívaných pomůckách a v některých hodinách v promyšlenosti postupů a užití vhodných metod. Pozitivním rysem všech sledovaných hodin byla příprava na tabuli. *Plánování a příprava byly celkově na velmi dobré úrovni.*

Materiální podmínky pro výuku byly průměrné. V jedenácti sledovaných hodinách byla audiovizuální technika využita jen jednou, čtyřikrát pracovali žáci s beletrií, jedenkrát byla funkčně využita školní knihovna. Škola nemá žádné softwarové vybavení pro výuku (ani pro práci s žáky se specifickou vývojovou poruchou učení). Prostorové podmínky byly v hlavní budově velmi dobré, ve vedlejší budově byly některé učebny velmi malé, žáci zde pracovali v stísněných podmínkách. Psychohygienické zásady byly dodržovány, učitelé větrali, většinou v nižších ročnících zařazovali relaxační chvíle či soutěže pro odlehčení. V průměrných hodinách způsobovala jednotvárnost výuky únavu a pasivitu žáků. Personální podmínky byly průměrné. Ve třinácti třídách vyučovalo šest odborně i pedagogicky způsobilých učitelek, šest bez příslušné kvalifikace (z nich dvě dokončují vysokoškolské studium) a jedna učitelka s pedagogickou způsobilostí pro první stupeň základní školy. Ze sledovaných hodin však bylo zřejmé, že pedagogická a odborná způsobilost nemá přímou souvislost s kvalitou výuky. *Celkově byly podmínky výuky průměrné.*

V organizaci hodin byly nejzřetelnější rozdíly mezi prvním a druhým stupněm. Organizaci hodin na druhém stupni ovlivnil z větší části rutinní přístup učitelů. Sledované hodiny byly ve větší míře jednotvárné, převládala frontální způsob práce. Byla využívána tabule, zařazována

práce s kartičkami, méně s učebnicemi a sešity. Sporadicky pracovali žáci samostatně. Na praktické využití učiva byla malá vazba. Na prvním stupni převládalo činnostní učení, střídání různých forem práce a byla zařazována promyšlená a připravená (i individuálně pro jednotlivé žáky) samostatná práce. Zapamatování si učiva bylo žákům usnadňováno pestrou formou nácviku, zařazováním soutěží, herních prvků a individuálním přístupem. Výrazným pozitivním zjištěním byl fakt, že všichni učitelé důsledně opravovali žákovské sešity. Organizace hodin řečové výchovy byla příkladná. Volené postupy usnadňovaly dětem nácvik, byla rozvíjena jejich slovní zásoba, mluvní pohotovost, učitelky respektovaly rozdíly v úrovni řečových schopností žáků. *Organizace, metody a formy práce měly ve třídách starších žáků průměrnou, v nižších ročnících nadprůměrnou úroveň.*

Úvodní motivace, zvláště u starších žáků, byla zastoupena seznámením s programem hodiny. Také motivace v průběhu hodin s cíleným zaměřením motivovat žáky k určitému úkolu byla zařazována sporadicky. Velmi často však pracovali učitelé s pochvalou, povzbuzováním a individuální pomocí. Opravované sešity přinášely žákům pravidelnou zpětnou vazbu o zvládnutí učiva. Motivace na prvním stupni a v řečové výchově byla součástí téměř každého zadaného úkolu. Ve sledovaných hodinách převládalo slovní zhodnocení činnosti žáků. *Účinnost motivace a způsob hodnocení žáků byly na druhém stupni průměrné, na prvním stupni velmi dobré a v řečové výchově vynikající. Celkově velmi dobré.*

Vztahy mezi učiteli a žáky byly na velmi dobré úrovni, nežádoucí projevy žáků učitelé zvládali, důsledně prohlubovali pracovní návyky a zásady slušného chování. Výraznější rezervy byly v mluveném projevu, velmi často v sledovaných hodinách zazněla nespisovná čeština (i vyučujících). Komunikativní dovednosti žáků byly spíše na slabší úrovni. *Interakce a komunikace byly v hodinách řečové výchovy nadprůměrné, celkově však průměrné.*

Komplexně posuzovaná kvalita výuky českého jazyka a v předmětu řečová výchova měla velmi dobrou úroveň.

Matematika

Příděl hodin matematiky v učebních plánech jednotlivých tříd odpovídal schválenému učebnímu plánu. Učivo bylo probíráno kontinuálně, rovnoměrně učitelé dělili témata na aritmetiku a geometrii (na druhém stupni většinou v oddělených hodinách). Kontinuita výuky byla zachována tak, že byla vedena až na jednu výjimku třídními učiteli, kteří se třídou postupují. Učitelé zpracovávají tematické plány s časovým rozvržením a většinou i vazbou na používané učebnice, eventuálně na pracovní sešity. V konkrétní přípravě na jednotlivé hodiny byla kladem příprava obsahu, forem a metod práce, tabule a dalších názorných pomůcek, nedostatky se vyskytovaly v přípravě zpětných vazeb, práce s chybou a v nevyužívání didaktické techniky. *Celkově mělo plánování a bezprostřední příprava na výuku nadprůměrnou až spíše nadprůměrnou úroveň.*

Personální podmínky výuky matematiky byly průměrné. Matematiku učilo celkem 14 učitelů, z toho šest bylo odborně a pedagogicky způsobilých, jeden pedagogicky způsobilý, v sedmi třídách byla výuka zajištěna učiteli bez odborné i pedagogické způsobilosti. Do kvality sledované výuky se pedagogická a odborná způsobilost částečně promítla. Výuka probíhala v kmenových třídách. Velikostí postačovaly výuce prostory na druhém stupni, horší byly již podmínky pro relaxační činnosti v hodinách a přestávkách, prostorově nevyhovující jsou třídy na prvním stupni. Menší počty žáků (vždy méně než deset přítomných) byly výhodné pro individuální přístup. *Psychohygienické podmínky byly průměrné.*

Materiální podmínky jsou na standardní úrovni. Přes značné problémy žáků zvláštní školy se

čtením, zaokrouhlováním a vůbec s prací s velkými a desetinnými čísly nebylo ani jednou využito řádových počítadel. Naopak vhodným doplňkem byla práce s kalkulátory. Ačkoli má škola celkem pět počítačů, je výrazným nedostatkem, že nejsou využívány přímo ve výuce (všechny slouží administrativním účelům). V tomto ohledu škola zaostává. V jedenácti sledovaných hodinách nebyla využita žádná didaktická technika. *Celkově byly podmínky výuky průměrné.*

Sledované vyučovací jednotky se lišily zejména v úrovni aktivního zapojení žáků do výuky. Zhruba v polovině hodin se dařilo činnostním charakterem, vysokým podílem samostatné práce žáka a účinnou motivací realizovat moderní pedagogické postupy. Pedagog byl koordinátorem vlastních činností žáků, poskytoval individuální pomoc, zpětnou vazbu. Metody práce se měnily, členění hodin bylo většinou vyvážené ve velmi dobrých hodinách. V některých byla naopak porušena zásada přiměřenosti – až třicetiminutové bloky stejné práce. Učitelky trpělivě korigovaly spontánní reakce žáků. Další část hodin se vyznačovala ze strany žáků jen plněním učitelem zadaných úkolů. Frontální přístup uplatňovaný především ve výuce na druhém stupni neumožnil optimální přizpůsobení způsobu vyučování, jeho tempa osobnostním charakteristikám žáků. Práce s chybou byla nevýrazná, většinou byl pouze sdělen správný výsledek. U žáků byla zřejmá práce bez porozumění (řešení slovních úloh bez názornosti, chybně čtená desetinná čísla...), nové poznatky a dovednosti byly vyvozovány na nevhodně zvolených příkladech (nesystematické převádění jednotek, desetinná čísla s doplňováním nuly apod.). Též na druhém stupni byly skupinové aktivity zřídka organizovány, chybělo jim stanovení pravidel spolupráce a komunikace. Také v podílu aktivního závěru vyučovací jednotky, strukturovaného závěru, shrnutí, obohacení dosavadních poznatků, naučení a utvrzení učiva či dovedností byl stejný poměr – polovina hodin splnila tyto požadavky, druhá polovina končila jen učitelovým hodnocením. *Organizace, formy a metody vykazovaly pozitiva a negativa téměř v rovnováze.*

Ve výuce byly velmi často organizovány herní prvky, v některých hodinách byly navozovány vztahy k praxi. Učitelé žáky vesměs povzbuzovali, silně převládal pozitivní přístup, časté byly motivační výzvy. Také v hodnocení byl výrazný posilující charakter, Byly využívány dílčí hodnotící postupy (pomocné body, soutěže), zaznamenány byly ale i případy, kdy byla známka používána jako výchovný či donucovací prostředek, anebo že průběžná klasifikace zcela neodpovídala hodnocení v klasifikačních obdobích. *V motivaci a hodnocení byly drobné a formální nedostatky.*

Vztah učitel – žák byl bezkonfliktní, cíleně byly odbourávány komunikační bariéry, někdy až za cenu nižší úrovně mluveného českého jazyka (pedagogem i tolerance žakovských projevů). Učitelé dávali přednost správnému pochopení, vypěstování algoritmů před formálně i věcně přesným formulováním odpovědí žáků. Případné nežádoucí projevy žáků byly zvládnuty odpovídajícími metodami. *Interakce a komunikace měly velmi dobrou úroveň.*

Výuka matematiky měla celkově průměrnou úroveň.

Přírodovědné předměty (prvouka, přírodověda, přírodopis, zeměpis, fyzika, chemie)

Přírodovědné předměty byly vyučovány ve všech třídách v časové dotaci odpovídající schválenému učebnímu plánu. Členění učiva do jednotlivých ročníků bylo v souladu s osnovami. Vyučující měli pro přesnější rozčlenění učební látky a zajištění návaznosti mezi ročníky vypracovány časové tematické plány, které byly projednány v rámci příslušného metodického orgánu. Plány byly funkční, z hlediska obsahové propracovanosti s rozdílnou úrovní. Výukové cíle byly v souladu s požadavky stanovenými na výsledky vzdělávání ve

zvláštní škole, respektovaly aktuální skladbu žáků i jejich individuální schopnosti. *Dlouhodobé plánování a bezprostřední příprava učitelek na výuku byla na velmi dobré úrovni.*

Personální podmínky výuky byly průměrné. Předměty vyučovalo celkem čtrnáct učitelek, z toho osm s odbornou a pedagogickou způsobilostí, jedna pedagogicky způsobilá a pět bez odborné i pedagogické způsobilosti. Absence odpovídajícího vzdělání neovlivnila v hospitovaných hodinách negativně kvalitu výuky.

Výuka přírodovědných předmětů probíhala v kmenových, většinou méně prostorných, třídách. Od šestých ročníků se předměty vyučují také v odborné učebně, kde je instalována audiovizuální technika. Mladší žáci měli zpravidla ve třídách trvale k dispozici nástěnné a další podpůrné materiály k probíranému učivu, ve vyšších ročnících tyto materiály většinou chyběly. Učebních pomůcek a učebních textů má škola dostatek, ve výuce byly využívány. Většina tříd je vybavena novým žákovským nábytkem, třídy působí příjemným estetickým dojmem. *Materiální podmínky byly hodnoceny jako velmi dobré.*

Vyučující převážně respektovali psychohygienické zásady výuky, hodiny vhodně členili, často střídali činnosti, důsledně zohledňovali individuální psychomotorické tempo. Vhodné relaxační aktivity byly zařazovány výjimečně, ve dvou případech účinnost relaxace snižovalo její zařazení až v samotném závěru hodiny. *Psychohygienické podmínky byly celkově velmi dobré.*

Struktura většiny sledovaných vyučovacích hodin dobře korespondovala s věkem a individuálními vzdělávacími potřebami žáků. Necelá polovina vyučujících zařazovala frontální způsob výuky, druhá část vyučujících se neomezovala jen na tento způsob a efektivně využívala různé druhy skupinové práce. Jen ojediněle vyučující výrazně akcentovali pouze výkonovou stránku vzdělávání. Ve třídách s mladšími žáky bylo ve výuce využíváno ve srovnání s vyššími ročníky více rozmanitých vyučovacích metod. Sled a množství předávaných informací odpovídaly specifickým potřebám žáků. Učivo bylo prezentováno názorně, logicky strukturovaně a v přiměřeném tempu. Pozitivem většiny hodin bylo vyvozování nového učiva společně se žáky. Byly zaznamenány prvky problémového učení, část vyučujících vedla žáky k argumentaci svých rozhodnutí. Při samostatných činnostech učitelky žákům podle potřeby pomáhaly, vnitřní diferenciaci náročnosti úkolů ale nebyla zjištěna. V několika hodinách chybělo závěrečné shrnutí učiva. *Organizace, metody a formy výuky byly velmi dobré.*

Vyučující na začátku výuky žáky motivovali formou seznámení s cíli, popřípadě strukturou hodiny. Často učivo aktualizovali uváděním příkladů z praxe a prezentovali ho ve vzájemných souvislostech. V průběhu hodin využívali zejména motivačních výzev a pozitivního hodnocení. To bylo ve všech případech objektivní, spravedlivé a učitelkami většinou odůvodněné. *Motivování a hodnocení vykazovalo pozitiva nad běžnou úroveň.*

Žáci v průběhu hodin až na výjimky respektovali daná pravidla jednání a chování. Rezervy byly v rozvíjení komunikativních dovedností žáků. Jejich mluvní projev byl důsledně rozvíjen jen v těch hodinách, kde zdůvodňovali svá rozhodnutí a vyučující od nich vyžadovali souvislé vyjadřování. *Interakce a komunikace měla průměrnou úroveň.*

Výuka přírodovědných předmětů je hodnocena jako velmi dobrá.

Společenskovední předměty (vlastivěda, dějepis, občanská výchova)

Týdenní časová dotace hodin sledovaných předmětů odpovídala realizovanému vzdělávacímu programu, učitelé pracovali podle písemně zpracovaných tematických plánů, které korespondovaly s obsahem osnov příslušného vzdělávacího programu. Dlouhodobé plánování se solidní přípravou vyučujících na jednotlivé hodiny zajišťovalo návaznost učiva, což potvrdily záznamy v třídních knihách. Stanovené výukové cíle odpovídaly složení žáků ve třídách, učitelé

většinou projevili znalost specifických zvláštností žáků ve vztahu ke sledovaným předmětům. *Plánování a příprava na výuku byly vcelku velmi dobré.*

Hodiny vlastivědy vedli v pěti třídách celkem čtyři učitelé. Ve dvou třídách jeden učitel s odbornou i pedagogickou způsobilostí, v dalších dvou učitelé bez odborné a pedagogické způsobilosti, v jedné učitel pouze pedagogicky způsobilý. Výuka hodin dějepisu ve třech třídách byla zajišťována dvěma učiteli odborně i pedagogicky způsobilými, ve dvou třídách jedním vyučujícím bez příslušné kvalifikace. Všech pět hodin občanské výchovy zajišťovaly dvě učitelky s vysokoškolským speciálně pedagogickým vzděláním.

Z celkového počtu patnácti sledovaných hodin bylo deset vyučováno učiteli - speciálními pedagogy, jedna hodina učitelem pedagogicky způsobilým, čtyři hodiny bez odborné i pedagogické způsobilosti. Chybějící vzdělání neovlivnilo zásadním způsobem negativně celkový průběh i úroveň výuky. *Personální podmínky výuky sledovaných předmětů vykazovaly pozitiva nad běžnou úroveň.*

Výuka pěti hodin probíhala v odborné učebně vybavené audiovizuální technikou, která byla efektivně využita ve třech hodinách. Ostatní hodiny byly odučeny v kmenových učebnách většinou funkčně zařízených novým školním nábytkem a dostatečným množstvím různých informačních materiálů majících souvislost k probíranému tématu. V hodinách bylo využíváno různých pomůcek vyrobených učiteli, k dispozici byly množené pracovní listy, obrazový materiál, mapy a atlasy. Zásoba učebnic a pracovních textů byla dostačující, všechny užívané tituly byly schváleny MŠMT ČR. Dostupné pomůcky a učebnice byly ve výuce účelně využívány. *Materiální podmínky výuky byly velmi dobré.*

Učební prostředí bylo podnětné a vhodně přispívalo ke kvalitě vyučování. Světelné i tepelné podmínky byly odpovídající. Při vlastní výuce byly relaxační prvky zařazovány spíše v nižších ročnících. Tempo bylo přizpůsobováno specifickým zvláštnostem jednotlivých žáků, přestávky mohli žáci trávit v učebnách i na chodbách, využívali pitný režim zajištěný školou. V hodinách učitelé často opomíjeli správné sezení žáků na židličkách. *V psychohygienických podmínkách výuky mírně převažovala pozitiva.*

V žádné ze sledovaných hodin nebyla zaznamenána vnitřní diferenciací nebo individualizace výuky. Frontální organizace výuky převládala, při práci ve skupinách či dvojicích vypracovávali žáci téměř vždy stejné zadání. Kladem bylo rozvíjení smyslu pro vzájemnou kooperaci. Učitelé vhodně členili výuku, účelně využívali vyučovací čas. Vyučující se snažili navozovat aktivní přístup dětí k výuce, byl dán dostatečný prostor pro ověřování pochopení učiva a jeho procvičení a utvrzování. Nejlepší hodiny se vyznačovaly vysokou názorností a využíváním vlastních zkušeností žáků a samostatným vyhledáváním nových informací, zařazováním sebehodnocení dětí. V části hodin bylo opomenuto shrnutí poznatků či zhodnocení výkonu jednotlivců. Ojedinele nebyly pokyny formulovány jasně, případně opětovně vysvětleny. Zhruba v polovině hodin nebyli žáci dostatečně podněcováni k samostatnému mluvnímu projevu, učitelé tolerovali jednoslovné odpovědi. *Organizace, použité formy a metody práce ve sledované výuce předmětů vykazovaly pozitiva s negativy téměř v rovnováze.*

Ve sledované výuce byla zařazena vstupní motivace, která spočívala především v seznámení žáků s cílem hodiny, respektive s probíraným učivem. Během výuky byli žáci motivováni pochvalou, mezipředmětovými informacemi, oceňována byla i snaha žáků a dosažení jejich pokroku. Učitelé průběžně děti hodnotili, klasifikace se objevovala v menší míře. Hodnocení bylo pozitivní, spravedlivé s přihlédnutím k individualitě jednotlivých žáků. *Motivace a hodnocení žáků ve vyučovacím procesu vykazovaly výrazná pozitiva.*

Pravidla jednání byla všem žákům známa a převážnou většinou byly zásady slušného chování respektovány. V ojedinělých případech byla výuka negativně poznamenána nekázní žáků.

Atmosféra značné části hodin byla vstřícná a pracovní.

Vystupování učitelek bylo kultivované, respektovaly individualitu žáků, vzájemná komunikace byla vesměs přirozená. *Motivace a hodnocení, právě tak interakce a komunikace byly hodnoceny velmi dobře.*

Celkově byla výuka sledovaného bloku společenskovedních předmětů hodnocena velmi dobře.

Pracovní vyučování

Koncepce pracovního vyučování zahrnovala všechny složky, které požadují učební osnovy tohoto typu školy. Výjimkou je pouze neuskutečněné téma seznámení s obsluhou počítače. Učitelé zpracovávali tematické plány, které podrobně rozpracovali rozložením obsahu i v čase. Plány měly pracovní charakter, umožňovaly operativní změny podle vývoje podmínek (agrotechnické lhůty v pěstitelských pracích, materiální zajištění apod.). Některé měly mírně formální charakter zařazením témat, která nemohou být vzhledem k vybavení školy realizována (pájení, práce se sklem, elektrotechnické práce). V závislosti na podmínkách školy (zejména personálních, ale i materiálních) byly přizpůsobeny probírané okruhy. Stoprocentní feminizace učitelského sboru vede k jejich částečným úpravám zvláště v technických činnostech. Práce je tak směřována na pomezí výtvarných činností (práce s papírem, textilem, drobným materiálem, keramika), což se kladně promítá do estetické úrovně prostředí. V případě komplexní práce s různými materiály (se zařazením prvků samostatnosti a tvořivosti v práci žáků) docházelo při její realizaci k redukcím a zjednodušování. Plánováno a realizováno je dostatečné množství exkurzí s různým zaměřením. Příprava jednotlivých hodin byla odlišná v úrovni efektivního využívání možností, podmínek a času. *Plánování a příprava výuky byly celkově na velmi dobré úrovni.*

Personální podmínky vzhledem k odborné a pedagogické způsobilosti vykazovaly citelně slabá místa. Výuku pracovní výchovy zabezpečovalo celkem 15 učitelů. Tři splňovali podmínku odborné i pedagogické způsobilosti, jeden je pedagogicky způsobilý, jedenáct je bez odborné a pedagogické způsobilosti.

Největší posun od poslední inspekce škola zaznamenala v kvalitě materiálních podmínek. Přestěhování do stávajícího objektu umožnilo zřízení specializovaných pracoven (školní dílna, učebna pracovního vyučování s vybavením pro šití a žehlení, skladové prostory, vypalovací keramická pec, školní kuchyňka, venkovní prostory s možností zřízení záhonů apod.). Materiálním vybavením a stavem nejsou podmínky ještě optimální, ale jsou zde dány možnosti rozvoje. Školní dílna je kombinací dřevodílny a kovodílny, v uložení odpovídajícího množství náradí jsou dílčí nedostatky. Pro elektromontážní práce chybí rozvody elektřiny, stavebnic je poměrně málo. Školní kuchyňka vznikla shromážděním staršího vybavení. Pro pěstitelské práce je zhruba 30 m² obdělávaných záhonů (bez pařníku a skleníku a na daný počet tříd) nedostatečných. Ve většině z používaných specializovaných učeben je jediné umyvadlo (dřez). *Přes významné zlepšení podmínek byla pozitiva a negativa téměř v rovnováze.*

Rozvrh hodin respektoval psychohygienická pravidla, v průběhu vyučování byly relaxační chvíle zařazovány zcela výjimečně, ne vždy bylo pamatováno na dostatečné větrání učeben. Kladem je zajištění pitného režimu, což děti v hojné míře využívaly. *Psychohygienické podmínky výuky vykazovaly zhruba pozitiva s negativy v rovnováze.*

Sledovaná výuka měla vesměs činnostní charakter. Žáci nebyli zatěžováni přílišnou teorií, učitelé využívali jejich dobrého vztahu k manuálním činnostem, organizace umožňovala žákům úspěšné uplatnění. Po krátké motivační části následovala jasná instruktáž, někdy názorná

ukázka pracovního postupu a vlastní práce. Metody byly voleny přiměřeně náročnosti finálního výrobku i schopnostem žáků, postupné cíle byly učitelem vyhodnocovány, případné nedostatky korigovány. I při nižších počtech (ve sledovaných hodinách to bylo 4 až 6 žáků) vznikaly v některých hodinách rezervy v efektivnosti využití vyučovací doby. V práci ve školní dílně a v cvičné kuchyňce se vyskytly drobné technologické nedostatky. *Organizace, formy a metody měly celkově průměrnou úroveň.*

Již samotná praktická činnost byla vhodným motivujícím činitelem. Inspirativní demonstrace hotového výrobku, eventuálně přímo příslib uspokojení fyziologické potřeby (v případě přípravy pokrmů) byly dalšími zdroji motivace žáků. Rezervy byly ve využití a praktickém uplatnění výrobků a návyků (např. vyrobený papírový drak nebyl žáky přímo vyzkoušen, v provozu odpady nebyly tříděny apod.). Nejzřetelnější motivační vliv měl přímo vyučovaný předmět, běžné byly kooperativní prvky. Hodnocení bylo vesměs pozitivní, hotové výrobky jsou často prezentovány ve školních prostorách. *Motivace a hodnocení byly na velmi dobré úrovni.*

Uvolněná pracovní atmosféra byla společným rysem veškeré výuky. Žáci pracovali se zaujetím, v komunikaci byla většinou dodržována dohodnutá pravidla. Vyučující pozitivně ovlivňovali psychosociální podmínky výuky. *Také v interakci a komunikaci byla výrazná převaha pozitiv.*

Výuka pracovního vyučování měla celkově průměrnou úroveň.

Pomocná škola

Týdenní hodinová dotace předmětů odpovídala vzdělávacímu programu pomocné školy. Pro všechny žáky byly na školní rok vypracovány individuální výchovně-vzdělávací plány obsahově přizpůsobené jejich vzdělávacím možnostem. Individuální plány vycházely z doporučení odborných poradenských pracovišť a ze zjištění učitelek získaných vlastní pedagogicko-diagnostickou činností. Pravidelné průběžné hodnocení jejich plnění nebylo zavedeno, vyučující ho provádějí na konci školního roku. Plány přestaly být pro některé žáky v průběhu roku v dílčích oblastech funkční a vyučující podle nich ve výuce nepostupovali. V praxi pružně reagovali na dosaženou úroveň osvojení dovedností a vědomostí žáků a volili adekvátní vzdělávací cíle i učební činnosti. Vzdělávací cíle pracovní a výtvarné výchovy vyššího, pracovního a částečně středního stupně dle zápisů v třídních knihách neodpovídaly hlavnímu záměru tohoto předmětu, tj. vybavit žáky takovými dovednostmi, aby se v rámci svých možností mohli co nejsamostatněji zapojit do každodenního běžného života. V zápisech výrazně převažovaly výtvarné činnosti a práce s drobným materiálem, textilem a papírem na úkor nácviku dovedností sebeobsluhy, prací v domácnosti a v dílně. Bezprostřední příprava na výuku byla po organizační a metodické stránce promyšlená. *Dlouhodobé plánování bylo průměrné, v bezprostřední přípravě na výuku převažovala pozitiva.*

V pomocné škole působili tři vyučující, z toho pouze jeden splňoval podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Chybějící odbornost neměla v sledovaných hodinách negativní dopad na úroveň vyučovacího procesu.

Vyučovalo se v kmenových, standardně vybavených učebnách, z toho dvě nebyly dostatečně prostorné. Pro nácvik některých sebeobslužných dovedností jsou využívány stejné prostory jako při výuce pracovního vyučování. Vybavení učebnicemi, učebními texty a pomůckami bylo velmi dobré, vyučující ho ve výuce účelně využívali. Uspořádání tříd je pro výuku podnětné. *Materiální zabezpečení výuky bylo standardní, průměrné úrovně.*

Psychohygienické zásady byly převážně dodržovány. Zhlédnuté hodiny vyučující strukturovali s ohledem na specifické zvláštnosti mentálně postižených žáků, respektovali jejich individuální

psychomotorické tempo. Dílčím nedostatkem bylo nezařazování odpočinkových, relaxačních a pohybových aktivit zejména z důvodu nedostatečného prostoru ve třídách. *Psychohygienické podmínky byly velmi dobré. Celkově podmínky pro práci v pomocné škole vykazují pozitiva s negativa v rovnováze.*

Rozvrh hodin byl pevně stanoven a dle inspekčního zjištění dodržován. Tato organizace výuky nebyla vzhledem ke skladbě žáků optimální, neboť umožňovala jen v omezené míře zařazovat některé činnosti, např. prvky trivia, v kratších časových celcích a v průběhu týdne co nejčastěji. V samotném řízení výuky bylo zřetelné zohledňování rozdílů ve stupni mentálního rozvoje jednotlivých žáků a v míře osvojení správných návyků. Úkoly byly ve všech předmětech důsledně individualizované. Vyučující sdělovali pokyny po dílčích krocích a pro žáky srozumitelnou formou. Organizačním nedostatkem některých hodin, resp. jejich částí, bylo současné zadávání pokynů a komunikace s několika žáky zároveň. V důsledku toho byla pozornost těchto žáků rušena a vyučující neměli dostatečný přehled o tom, zda plní děti zadaný úkol správně. Výuka byla názorná. Efektivita hodin byla dobrá, žáci byli neustále aktivně zapojeni. *Organizace, formy a metody výuky byly velmi dobré.*

Vyučující žáky motivovali v průběhu všech učebních činností různými říkankami, písničkami, obrázky apod. a často je povzbuzovali. Bezprostředně po splnění dílčích úkolů je slovně hodnotili, přitom účelně využívali pochvalu. Hodnocení vycházelo z dobrého poznání jednotlivých žáků, oceňování každého pokroku zvyšovalo jeho motivační účinnost. *Též motivace a hodnocení vykazovaly výraznou převahu pozitiv.*

Rozvoj řeči byl většinou důsledně podporován. Dílčím nedostatkem ze strany vyučujících bylo nevyžadování verbalizace činností v jejich průběhu nebo po jejich skončení. Komunikace pedagogů se žáky se vyznačovala trpělivostí a citlivým přístupem. Vyučovalo se v příjemné atmosféře, ojedinělé drobné výkyvy v chování žáků vyučující řešili klidně a taktně. *Interakce a komunikace byly velmi dobré.*

Výuka v pomocné škole je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality výchovně vzdělávací činnosti školní družiny

Ve školním roce 2000-2001 byla zřízena dvě oddělení školní družiny, ve kterých bylo k trvalé docházce zapsáno sedmáct žáků, další čtyři navštěvují družinu pouze v době polední přestávky. Provoz byl zajišťován v době po skončení vyučování, tj. od 11:40 hod do 15:00 hod, provozní doba byla efektivně využita a stanovena na základě požadavků rodičů. Zájmové útvary nebyly v rámci školní družiny zavedeny.

Ve školní družině působily dvě vychovatelky, jedna bez odborné a pedagogické způsobilosti a jedna splňující podmínky pedagogické způsobilosti.

Prostorové podmínky pro činnost družiny nebyly optimální, jedno oddělení využívalo vlastní hernu, druhé kmenovou učebnu třídy zvláštní školy. Pro zájmové a odpočinkové aktivity byla podnětější a lépe funkčně uspořádaná herna. V obou případech bylo k výzdobě využito zejména výtvarných prací žáků. Vybavení pomůckami bylo postačující. K pohybovému vyžití se za pěkného počasí využívá hlavně školní zahrada. Psychohygienické zásady byly převážně dodržovány, pitný režim byl zaveden. *Celkově byly podmínky pro činnost školní družiny průměrné.*

Činnost školní družiny byla organizována podle týdenní skladby zaměstnání a řídila se dokumentem *Řád školní družiny*. Řád byl funkční, koncipovaný na konkrétní podmínky. Plán postihující komplexně činnost družiny nebyl vypracován. Časový harmonogram akcí družiny byl součástí *Ročního plánu akcí školy*. Povinná dokumentace byla vedena dle § 9 odst. 1

vyhlášky MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech, s některými formálními nedostatky (část zápisových lístků není úplně vyplněna, škrtnání, přepisy). Počet žáků uvedený k datu vyplňování výkazu o počtu žáků ve školní družině odpovídal počtu skutečně vřazených žáků. Kapacita stanovená v *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení* byla dodržena.

V rámci výchovně-vzdělávací činnosti byly zařazovány odpočinkové, přírodovědné a vlastivědné činnosti, dopravní, estetická, výtvarná, tělesná a pracovní výchova a příprava na vyučování. V rámci týdenní skladby si konkrétní aktivity volí z předkládané nabídky žáci podle svého zájmu.

Sledované činnosti se vyznačovaly variabilitou, vhodným střídáním metod a forem práce. Děti se aktivně zapojovaly do všech nabízených her, soutěží a dalších aktivit. Příprava na vyučování byla realizována formou didaktické hry. K zapojení do činností žáky většinou motivovala atraktivnost nabídky a různé motivační výzvy ze strany vychovatelky. Nedostatkem z hlediska pohybového vyžití bylo organizování všech aktivit u stolku. Ve třídě vládla přátelská atmosféra, vychovatelka využívala spontánního mluvního projevu žáků k rozvoji jejich řečových dovedností, případné nedostatky vhodně korigovala. *Kvalita řízení, organizace a průběh výchovně vzdělávací činnosti, motivace a komunikace byly velmi dobré.*

Činnost školní družiny byla hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Celková úroveň výchovně-vzdělávacího procesu ve sledovaných předmětech nebo blocích předmětů a výchovné práce ve školní družině byla hodnocena jako velmi dobrá, s výraznou převahou pozitivních zjištění.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Vedení školy zpracovalo dlouhodobou koncepci rozvoje školy na období let 2000-2005, kterou s pracovníky projednalo. Výchozími body byla analýza dosaženého stavu na úseku výchovně-vzdělávací práce a materiálního zabezpečení. V současnosti ředitelka část koncepčních záměrů v oblasti vzdělávací nabídky, resp. jejího rozšíření o rehabilitační třídy, aktualizuje, neboť nebyla stanovena reálně vzhledem k potřebnému personálnímu a materiálnímu zajištění výuky a stávajícím prostorovým podmínkám školy. Prioritou zůstává zajištění návaznosti vzdělávací nabídky pro absolventy pomocné školy zřízením praktické školy s jednoletou přípravou. Realizace tohoto záměru bude záviset na trendech v oblasti transformace speciálních škol.

Pro probíhající školní rok byly dlouhodobé cíle rozpracovány v dokumentu *Roční plán práce školy 2000-2001*. Rovněž úkoly stanovené v ročním plánu vycházely z důkladné analýzy výchovně-vzdělávací oblasti, personálního i materiálního zabezpečení a organizace výuky. Přílohami plánu byly *Rámcový plán celoškolských akcí* v jednotlivých měsících, *Plán pedagogických rad*, *Plán ozdravných opatření* a *Plány práce metodických útvarů* školy. Plány mohli učitelé připomínkovat, podávat k nim své návrhy, vedení školy je s nimi konzultovalo. *Rámcový plán celoškolských akcí* a *Plány práce metodických útvarů* školy vypracovala ředitelka na základě podkladů pedagogických pracovníků.

Na roční plán navazovaly měsíční plány, které stanovují úkoly s určením termínu splnění a odpovědného pracovníka. Realizace úkolů stanovených v měsíčních plánech je kontrolována v rámci jednání pedagogické rady. V zápisech z jednání mělo plnění úkolů formu konstatování - „hodnocení plnění plánu“ bez uvedení konkrétních zjištění.

Plánování bylo pojato jako ucelený systém, byly stanoveny základní cíle v jednotlivých oblastech práce školy. Podrobné, kritické a objektivní hodnocení činnosti školy ve vztahu k plnění ročního plánu je uvedeno ve výroční zprávě o činnosti školy.

Výuka ve zvláštní i pomocné škole probíhala dle schválených učebních dokumentů, učební plány byly dodržovány. Pro tento rok byly zavedeny tři nepovinné předměty (výtvarné činnosti - 2 skupiny, pohybové hry - 2 skupiny, hudební činnosti - 1 skupina) společně pro žáky zvláštních i pomocných tříd. Dílčím nedostatkem ve vzdělávací nabídce školy vzhledem k četným vadám ve výslovnosti žáků je nezavedení nepovinného předmětu logopedie.

Škola hospodáří s prostředky státní dotace poskytnutými prostřednictvím Školského úřadu Beroun, který stanovil podrobný rozpočet na příslušný kalendářní rok včetně rozpisu. Vnitřní rozpis počtu zaměstnanců a prostředků na platy na kalendářní rok 2000 včetně finanční rozvahy škola akceptovala.

Plánování mělo velmi dobrou úroveň.

Organizování

Ředitelka školy byla do funkce jmenována Školským úřadem Beroun 1. září 1990 na základě výsledků konkurzního řízení dopisem ze dne 30. srpna 1990 čj. škol/1691/90. Dopisy ze dne 19. června 1997 a 25. července 2000 je potvrzeno pokračování ve výkonu funkce. Osvědčení ve smyslu zákona č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích bylo předloženo pod čj. 1D-5233/1-115/1-LU-91 ze dne 27. dubna 2000.

Ředitelka školy jasně a vymezila kompetence jednotlivých členů vedení a ostatních pracovníků *Organizačním řádem*, který je tvořen souborem vnitřních směrnic a pokynů včetně organizačního schématu školy vymezujícího řídicí vazby. Škola má jednu zástupkyni, hospodářku a výchovnou poradkyni. Tato jednoduchá struktura umožňuje operativní a účinné řízení školy. Dále ředitelka jmenovala protidrogového koordinátora a vedoucí vychovatelku.

Kromě vedení ve škole pracovalo celkem 20 pedagogických pracovníků, z toho sedmáct třídních učitelů, jeden netřídní učitel a dvě vychovatelky školní družiny, romská asistentka, pět provozních zaměstnanců - školnice, 3 uklízečky a na krácený úvazek údržbář.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu odpovídala obecně závazným právním předpisům. Kontrolou povinné dokumentace byly zjištěny některé následující nedostatky:

- Ve škole nebyla provedena odborná technická kontrola (dle ČSN 940302-70) všech nářadí v tělovýchovném objektu (např. kozy tělocvičné střední, kladiny dětské – inv. čísla T226, T309). Ředitelka pouze jmenovala laickou komisi, která kontrolu uskutečnila.
- Žáci zvláštní školy nebyly na vysvědčení klasifikováni z nepovinného předmětu. Tím došlo k porušení § 11, odst. 1 vyhlášky MŠMT ČR č. 127/1997 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách.
- U žáků pomocné školy byl celkový prospěch hodnocen po absolvování každého ročníku namísto po absolvování stupně. Tím došlo k porušení § 11, odst. 8 výše zmiňované vyhlášky.
- Žáci tříd VI. A a VI. B mají uvedeno na vysvědčení celkový prospěch - „Prospěl

s pochvalou“ namísto „Prospěl“. Tím došlo k porušení § 11, odst. 3 výše zmiňované vyhlášky.

- Dva vyplněné formuláře vysvědčení žáka IX. A třídy (číslo v třídním výkazu 12) lišící se známkou z chování – oba potvrzené ředitelkou školy, oba platné!
- Nízká sebeevaluační hodnota páté kapitoly výroční zprávy (výsledky vzdělávání žáků), například výsledky vzdělávání v pomocných třídách nejsou uvedeny vůbec (jen odkazem na způsob hodnocení).

Personální dokumentace byla vedena přehledně. Každý pracovník má založený osobní spis, který obsahuje předepsané náležitosti. Vedená dokumentace byla zajištěna před neoprávněnými osobami.

Mzdu zpracovává škola Středisko služby škole Beroun. Výkaz Škol P1-04 byl zpracován střediskem čtvrtletně. Údaje uvedené v tomto výkazu odpovídaly údajům v účetní evidenci. Účetnictví bylo zpracováno na PC programu ACE-ÚČTO - verze pro příspěvkové organizace.

Pro fond kulturních a sociálních potřeb byl zřízen samostatný účet. Rozpočet včetně zásad čerpání FKSP byl na rok 2000 i na rok 2001 zpracován. Pro letošní rok uzavřela škola smlouvu o sdružení prostředků za účelem vytvoření většího finančního objemu na poskytování bezúročných půjček. Inventarizace majetku byla školou za kalendářní rok 2000 provedena.

V účetních dokladech byly proúčtovány všechny přírůstky a úbytky. Výsledky inventur a soupisy byly součástí dokumentace školy. Byla vedena kniha došlých faktur, pokladní kniha. Inventarizace pokladní hotovosti byla prováděna měsíčně. Zápis o kontrole byl vyznačen v pokladní knize, založen u pokladních dokladů v účetnictví. Limit pokladní hotovosti byl stanoven. Kontrolní pracovníci nebylo v této oblasti shledáno porušení právní normy.

Ve škole byly ustanoveny tři metodické útvary - pro první až pátý ročník, šestý až devátý ročník, pro pomocnou školu. Vedoucí metodických orgánů pracují v úzké součinnosti s vedením školy. Vypracovávají čtvrtletní prověrky, srovnávají výsledky z českého jazyka a matematiky paralelních tříd, jejich náplní je i pomoc začínajícím učitelům (ukázkové hodiny, vzájemné hospitace), předávání poznatků ze seminářů dalšího vzdělávání.

Vnitřní i vnější informační systém školy byl dostatečně zajištěn a umožňoval pružně přenášet potřebné informace. Významným článkem vnitřního informačního systému byly pedagogické rady organizované šestkrát do roka. Rada projednává výsledky vzdělávací práce, konkrétně hodnotí výsledky učení a chování žáků, případně projednává jejich přeřazení. Nedostatkem byl odsouhlasený snížený stupeň z chování v roce 1999/2000 žákovi osmého ročníku s odůvodněním „trestná činnost“ (mimo školu). Provozní porady se konají dle potřeby, termín a čas je vždy předem upřesněn. Z porad byly pořizovány písemné záznamy a byla vedena prezentace účastníků. Ze zápisů bylo zřejmé, že se jednalo o neformální a věcné porady. Četnost porad je možno vzhledem k potřebám školy považovat za optimální. Značná část organizačních záležitostí je řešena průběžně při každodenním styku s ostatními pracovníky. Potřebné informace jsou též předávány písemnou formou na nástěnkách ve sborovně, formou sešitů, třídních telefonů.

Rodiče jsou o prospěchu a chování žáka informováni na třídních schůzkách čtyřikrát ročně, dále také prostřednictvím žákovských knížek a notýsků. Rodiče mají možnost získat informace kdykoli osobní návštěvou, telefonicky, konzultačními hodinami výchovné poradkyně.

Vůči ostatní veřejnosti se škola prezentuje příspěvky v regionálním tisku.

Oblast organizování je Českou školní inspekcí hodnocena jako průměrná, s pozitivy a negativy v rovnováze.

Vedení a motivování pracovníků

Hlavním nositelem pozitivního vývoje školy byla ředitelka. Svými osobnostními předpoklady výrazně ovlivňovala celkovou atmosféru. Základními prostředky pro vedení pedagogických pracovníků byly pedagogické rady a provozní porady, jednání metodických útvarů (tři sekce) a individuální operativní pohovory s jednotlivými pracovníky. Ředitelka upřednostňovala demokratický styl řízení. Uměla však se zřetelem na koncepční poslání školy a s ohledem na dobře poznanou situaci vystoupit rasantně. V některých případech dávala důraz na dokonalost formálních postupů. Vedení školy pracovalo týmově, ředitelka v této oblasti delegovala na svou zástupkyni značnou část pravomocí.

Vedení školy podporovalo iniciativu učitelů a vychovatelek, velkou pozornost věnovalo především vzdělávání pedagogických pracovníků. Dvě vyučující dálkově dokončují vysokoškolské studium, účast pedagogických pracovníků na vzdělávacích akcích Služby škole v Berouně, Pragoversy Praha a Pedagogického centra v Praze je četná. Ředitelka i zástupkyně prošly vzdělávacími kurzy školského managementu. Prostředky na další vzdělávání učitelů byly vyčerpány, v menší míře se finančně učitelé na sebevzdělávání podíleli. Pomoc začínajícím učitelům je záležitostí tzv. uvádějících učitelů. V letošním školním roce se týkala dvou učitelek, v loňském školním roce se vyučující i vedení podíleli na předávání zkušeností romské asistentce. Výrazným kladem byly prokazatelné vzájemné hospitace vyučujících.

Iniciativa a kvalitní práce byly zohledňovány v nenárokových složkách platu. Kritéria pro přiznání osobního ohodnocení byla všem pracovníkům známa, hodnocení bylo s každým osobně projednáno. Pravidelné hodnocení pedagogických pracovníků se provádí především při hospitačních rozborech a individuálních jednáních. Prioritními kritérii byly úroveň výchovně-vzdělávacího procesu, zavádění alternativních metod výuky a příprava žáků na soutěže. Výši osobního hodnocení přidělovala ředitelka školy diverzifikovaně. Postupovala podle daných zásad, dle zpracovaného vnitřního platového předpisu a v souladu s přidělenými mzdovými prostředky. Veškeré materiály vedení školy byly vedeny pečlivě, s koncepční náročností a se snahou dosáhnout, aby pracovníci školy byli tvořivější, iniciativnější a samostatnější. Tyto deklarované názory ve vedení a motivování pracovníků byly sice plněny, přesto obsahovaly určité znaky formálnosti.

Oblast vedení a motivování pracovníků je hodnocena velmi dobře.

Kontrolní mechanismy

Kontrola ve škole je plánovitá, *Plán kontrolní činnosti* je zaměřen převážně na práci pedagogického úseku školy, jeho doplňkem byl *Plán hospitační činnosti*, pravidelně byla prováděna kontrola vedené pedagogické dokumentace, písemně jsou vyhodnocovány výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk a matematika. Z výčtu provedených hospitací je zřejmé zaměření právě na tyto dva předměty, což vzhledem k charakteru školy není optimální. Společně provedené hospitace vedení školy s členy inspekčního týmu prokázalo dobrou schopnost postihnout klady sledované výuky, poukázat na její nedostatky i nastínit možné směry ke zvýšení kvality. Málo byly využívány objektivizující vnější evaluační nástroje, dlouhodobější sledování a hodnocení výsledků některých složek výchovy a vzdělávání, dotazníkové akce apod. Průběžně je vyhodnocováno další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Další organizační složky byly sledovány převážně kontrolou výsledků jejich činnosti (práce výchovného poradce, metodických orgánů, správců kabinetů, třídních učitelů apod.). Jen okrajově plán zahrnoval další složky (správní úsek, ekonomiku), kontrola nicméně probíhá průběžně. Systematická a pečlivá byla evidence provedených kontrol a jejich výsledků (*sešit*

plnění úkolů, záznamy z kontrolní činnosti). Pravidelné je projednávání výsledků s pracovníky různými formami – individuálně či zobecněním na pedagogické radě. Učitelé tak často dostávají zprávy o hodnocení svých výkonů, což je jedním ze znaků efektivní zpětné vazby. Kladem systému je jeho otevřenost, většina kontrol je oznamována v měsíčních plánech, možné jsou operativní změny a modifikace.

Některé kontrolní vstupy vykazovaly prvky formálnosti (např. provedené kontroly žákovských knížek neodhalily nedostatky v klasifikaci, v kontrolované povinné dokumentaci jsou administrativní nedostatky – např. nepřípustné opravy přelepováním, dílčí nedostatky jsou i v tematických plánech, v kontrole plnění učebních osnov).

Kromě školou vyžádaných (revize apod.) nebyly jinými orgány kontroly prováděny. Ředitelka školy neřešila žádnou oficiální stížnost.

Kontrola je velmi dobrá, vykazuje drobné formální nedostatky.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita, rozsah, účelnost a funkčnost plánování, vedení a motivování pracovníků a kontrolních mechanismů byly velmi dobré, výrazně převažovala pozitivní zjištění. Organizační uspořádání školy a informační systém byly vzhledem ke zjištěným skutečnostem hodnoceny jako průměrné. Celkově byla kvalita řízení hodnocena stupněm velmi dobrý.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU

Hodnocení použití účelových prostředků

V kalendářním roce 2000 byly škole přiděleny účelové prostředky určené na realizaci protidrogové politiky a na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Částky ve výši 4.600,- Kč (prevence drog a kriminality), 6.300,- Kč (DVPP) přidělené Školským úřadem Beroun a částku ve výši 3.515,- Kč přidělenou Okresním úřadem Beroun škola v daném termínu a na daný účel vyčerpala a řádně vyúčtovala.

Hodnocení čerpání NIV, ONIV

Dotace poskytnutá Školským úřadem Beroun na období září - prosinec roku 2000 byla 2.469,4 tis. Kč, z toho na platy 1.373,7 tis. Kč, na odvody a pojištění 507,8 tis. Kč, na učební pomůcky a provoz 587,9 tis. Kč. Ve skutečném čerpání byla vykazována úspora 30,80 tis. Kč, která byla dána dne 21. ledna 2000 školskému úřadu ke schválení.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu

Částku vydanou za základní školní potřeby dle § 2 NV č. 15/1993 Sb., o bezplatném poskytování učebnic, učebních textů a základních školních potřeb poskytované žákům bezplatně nelze přesně zkontrolovat. Nákup byl školou zahrnut do celkové faktury školních potřeb pro školu v období, kdy škola ještě nebyla v právní subjektivitě. Je obtížné přesně

zdokladovat vydanou částku na žáka. Je veden pouze přehled o vydání základních školních potřeb.

Celkově nebylo kontrolou zjištěno porušení obecně závazných právních předpisů. Přidělené prostředky ze státního rozpočtu jsou vynakládány efektivně a uváženě vzhledem ke stanovenému účelu a jejich výši.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Ředitelka navrhuje k přeřazení žáky zvláštní školy do pomocné školy i tehdy, pokud pro tento návrh nastaly podmínky stanovené § 12 odst. 4 vyhlášky MŠMT ČR č. 127/1997 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách. Klasifikace těchto žáků na vysvědčení svědčí spíše pro zavedení individuálního vzdělávacího programu v daném předmětu. Např. žák vyššího stupně pomocné školy - třídní výkaz č. 5 byl navržen k přeřazení do pomocné školy s prospěchem: výborný z pěti předmětů, chvalitebný z jednoho předmětu a dostatečný z jednoho předmětu.

Výchovné poradenství

Funkci výchovné poradkyně zastává zkušená, odborně a pedagogicky způsobilá učitelka, která vystudovala specializační studium výchovného poradenství. Náplň práce výchovné poradkyně je písemně stanovena, je vypracován roční plán. Dominantní část výchovného poradenství tvoří profesní orientace žáků, přenos informací a spolupráce s institucemi. Škola sleduje úspěšnost v dalším studiu a vhodnost volby profesní orientace. Výchovná poradkyně se též podílí na provádění a koordinaci preventivních aktivit zneužívání návykových látek ve škole. Oblast prevence a s tím související realizace *Minimálního programu* je v kompetenci protidrogového koordinátora školy. Pozitivem je pozornost, kterou škola věnuje různým aktivitám v rámci výtvarných, dopravních a sportovních soutěží, besed, výletů a soutěží nazvaných „Šíkula“.

Výchovná poradkyně vede celou agendu na počítači, dokumentace je vedena řádně. Pro rodiče jsou stanoveny konzultační hodiny, žáci jsou o možnosti konzultovat své dotazy u výchovné poradkyně informováni. Se svými problémy se mohou na školu žáci obrátit i prostřednictvím tzv. schránky důvěry. Těchto možností děti využívají.

Výchovné poradenství je hodnoceno jako velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

Zřizovací listina ze dne 21. června 2000.

Statut příspěvkové organizace ze dne 27. června 2000.

Smlouva o převodu práva hospodaření ze dne 6. září 2000.

Delimitační protokol ze dne 14. září 2000

Jmenování ředitelky do funkce čj. škol/1691/90.

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol čj. 26 222/2000-21.

Výkazy o stavu žactva ke dni 30. září 2000.

Výroční zpráva o činnosti školy a hospodaření za rok 1999/2000.

Rozpočet pro rok 2000.
Účetní rozvaha k 31. prosinci 2000.
Výkaz zisku a ztráty k 31. prosinci 2000.
Rozpočet a zásady FKSP pro rok 2000.
Faktury dodavatelů a pokladní doklady září - prosinec/2000, pokladní kniha, kniha došlých faktur.
Koncepce rozvoje školy v období 2000-2005.
Roční plán práce školy 2000-2001, měsíční plány.
Rámcový plán celoškolských akcí v jednotlivých měsících.
Plán pedagogických rad na školní rok 2000/2001.
Plán ozdravných opatření na školní rok 2000-2001.
Řád školní družiny, povinná dokumentace školní družiny.
Organizační řád.
Školní řád.
Řády odborných pracoven.
Třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy a vysvědčení
Časově - tematické plány, plán výchovného poradce.
Inspekční zpráva čj. O-02-02/9798-481Ry.
Plán hospitační činnosti (škol. rok 2000-2001).
Plán kontrolní činnosti.
Protokoly o revizi tělocvičného náradí z 18. prosince 2000 (invent. čísla náradí T309, T226).
Vysvědčení žáka IX. A třídy (č. tř. výkazu 12) – dvě platné verze + příloha zápisu ped. rady z 23. ledna 2001.

ZÁVĚR

Podmínky vzdělávání

Ve škole působí celkem 22 pedagogických pracovníků. Devět z nich má pro výuku ve speciální škole odpovídající vzdělání, dva mají pedagogickou způsobilost, jedenáct je bez odborné i pedagogické způsobilosti, i když značná část z nich vystudovala střední pedagogickou školu. Výchovně vzdělávací proces byl sledován u dvaceti jednoho pedagoga. Z hodnocení výsledků provedených hospitací je zřejmé, že kvalita výuky byla více než odbornou způsobilostí vyučujících ovlivňována jejich osobnostními předpoklady a kvalitou přípravy.

Velikosti učeben byly vzhledem k potřebám dětí průměrné v hlavní budově školy, v druhé budově, kde byly umístěny třídy pomocné školy a některé třídy ZvŠ byly prostory velmi stísněné. Kladně bylo hodnoceno estetické prostředí, podnětnost a čistota celého zařízení, zlepšující se podmínky pro výuku pracovního vyučování. Nedostatkem bylo nevyužívání počítačové techniky ve výuce.

Celkově byly podmínky pro práci školy hodnoceny jako průměrné.

Průběh vzdělávání

Průběh vzdělávání byl hodnocen ve škále od mimořádné přes velmi dobrou (většina hodin), po průměrnou úroveň, ojedinele po výuku s výraznými nedostatky. Kvalita výuky v bloku předmětů český jazyk a řečová výchova, přírodovědných a společenskovedních předmětů a výuka v pomocné škole byla hodnocena jako nadprůměrná až spíše nadprůměrná. Kvalita výuky matematiky a pracovního vyučování měla průměrnou úroveň. Jako velmi dobrá byla hodnocena kvalita výchovně vzdělávací práce školní družiny.

Celkově byla kvalita výuky velmi dobrá.

Řízení školy

Úroveň plánování byla velmi dobrá, organizace školy a informační systémy vykazovaly pozitiva s negativa v rovnováze. Systém vedení byl demokratický, vedení pracovalo týmově a ČŠI jej hodnotila jako účinný. Rovněž motivování pracovníků bylo efektivní. Podmínky pro tvořivou práci iniciativních učitelů byly vytvořeny. Kontrolní systém zahrnoval všechny oblasti činnosti školy, byl plánovitý a pružný, poskytoval většinou zpětnou vazbu.

Škola byla řízena velmi dobře.

Předělené prostředky ze státního rozpočtu byly vynakládány efektivně a uváženě vzhledem ke stanovenému účelu a jejich výši. V této oblasti nebyly shledány nedostatky.

Celková práce školy byla hodnocena velmi dobře.

Práce školy má v následujícím období po orientační inspekci vykonané ve školním roce 1997/98 stabilní úroveň v oblasti výchovně-vzdělávací práce. Přestěhováním části tříd do nového objektu v ul. K. Čapka se značně zlepšily podmínky pro práci školy - především pro výuku pracovního vyučování a tělesné výchovy, pro snadnější zajištění organizace školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiřina Veselá
Členové týmu	Mgr. Eva Grušová
	PaedDr. Jitka Kozáková
	Mgr. Karel Kumstýř
	Jana Muzikářová

V Kolíně dne 28. března 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. dubna 2001

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
PaedDr. Stanislava Dyršmířová

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy)/zřizovatel: OkÚ Beroun	2001-04-25	118/01-4041
Rada školy: nezřízena	-	-

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Nebyly podány